

S OG SF'S GENOPRETNINGSPAKKE ØGER SKATTER OG AFGIFTER MED 33 MIA. KR. I PERIODEN 2011-13

S og SF har i forbindelse med deres finanslovsforslag for 2011 fremlagt en plan for, hvordan partierne vil leve op til EU's krav om forbedring af den strukturelle offentlige saldo på 24 mia. kr. i perioden 2011-2013. Det fremgår af oplægget, at skatterne skal hæves med godt 33 mia. kr. eller 1,9 pct. af BNP. Til sammenligning hæves skatterne i VK-regeringens genopretningspakke med ca. 10 mia. kr. S og SF's skattestigninger finansierer EU's genopretningskrav på 24 mia. kr. samt en vækst i det offentlige forbrug på 1,4 pct. årligt. Skattestigningen konsoliderer Danmarks position som det land i verden med højest skattetryk. En skattestigning på 33,3 mia. kr. svarer til en forhøjelse af skatterne på ca. 12.000 kr. for en gennemsnitsfamilie. Det højere skattetryk vil overordnet set reducere den danske vækst. Langt de fleste skatter reducerer tilskyndelsen til at arbejde, spare op og investere. OECD har vurderet, at en forhøjelse af skattetrykket med 2 pct. af BNP kan reducere velstanden med 1-1½ pct. af BNP. Ud fra denne sammenhæng vil S og SF's skatteforhøjelse på 1,9 pct. af BNP reducere det danske BNP med 17-25 mia. kr. S og SF's skatteforhøjelse på 1,9 pct. af BNP for årene 2011-2013 er større end Nyrups samlede skatteforhøjelse for årene 1993-2001 (1,5 pct. af BNP).

S og SF har i forbindelse med deres finanslovsforslag for 2011 fremlagt en plan for, hvordan partierne vil leve op til EU's krav om forbedring af den strukturelle offentlige saldo på 24 mia. kr. i perioden 2011-2013. Det fremgår af oplægget, at skatterne skal hæves med godt 33 mia. kr. eller 1,9 pct. af BNP. Skattestigningerne finansierer genopretningsbehovet på 24 mia. kr. samt bl.a. et løft i væksten i det offentlige forbrug til 1,4 pct. årligt.

Skattestigningerne på 33,3 mia. kr. kommer bl.a. fra en udskydelse af den planlagte topskattelettelse (2 mia. kr.), indførelse af millionærskat (1,2 mia. kr.), beskatning af sundhedsforsikringer (0,7 mia. kr.), aktieomsætningsafgift og øvrige højere erhvervsskatter mv. (10 mia. kr.), højere afgifter (10 mia. kr.) m.v. Hertil kommer fremrykning af skatteprovenu ved indførelse af loft over indbetaling på pensionsordninger (6,5 mia. kr.). Se tabel 1 samt bilag 1, hvor der er dokumentation fra S og SF's finanslovsforslag.

Tabel 1. Skattestigninger indeholdt i S og SF's genopretningsplan for perioden 2011-2013

	Mia. kr.
Skattestigninger	31,5
Fremrykning af provenu fra pensionsloft	6,5
Topskattelettelse udskydes	2,0
Øvrige pensionsskatter, herunder sundhedsforsikringer	2,6
Afgifter	10,2
Aktieomsætning, skattespekulation, erhverv m.v.	10,2
Accepterede elementer fra regeringens genopretningspakke	6,6
Ikke-regulering af skattegrænser	6,6
Indfasning af elementer fra "Fair Løsning"	-4,8
Beskæftigelsesfradrag	-4,8
I alt	33,3

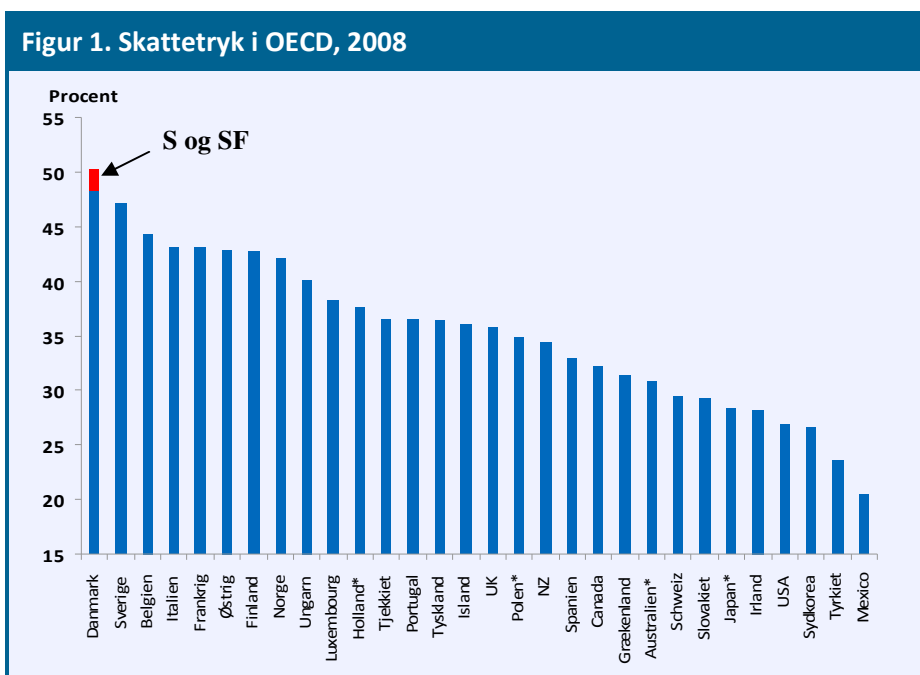
Anm.: Skattestigningerne indfases over perioden 2011-2013

Kilde: S og SF's Finanslovsforslag 2011, side 15 & 16

I selve Genopretningspakken fra S og SF lægges der op til skattestigninger på 31½ mia. kr. Hertil kommer, at S og SF accepterer VK-regeringens fastfrysning af skattegrænserne i skattesystemet (fra VK-regeringens genopretningspakke). Det giver et skatteprovenu på 6,6 mia. kr. Pengene gives delvist tilbage i form af en forhøjelse af beskæftigelsesfradraget (4,8 mia. kr.) - dvs. en nettoskattestigning på 1,8 mia. kr. (6,6 - 4,8 mia. kr.). Lægges de 1,8 mia. kr.¹ til Genopretningspakkens skattestigning på 31,5 mia. kr. fås en samlet skattestigning på 33,3 mia. kr.

Forhøjelse af skattetrykket med knap 2 pct. af BNP

Skattestigninger på 33,3 mia. kr. er betydelige. I forhold til BNP svarer det til 1,9 pct. af BNP. Dermed vil skattestigningen konsolidere Danmarks position som det land i verden med det højeste skattetryk, se Figur 1. En skattestigning på 33,3 mia. kr. svarer til en forhøjelse af skatterne på ca. 12.000 kr. for en gennemsnitsfamilie. På bare lidt længere sigt bæres alle skatter og afgifter af husholdningerne – i det konkrete tilfælde i form af direkte personskattestigninger eller i form af højere priser, fordi virksomhederne overvælter erhvervsskatter i priserne, eller lavere aktieafkast som følge af mindre indtjening i virksomhederne.

Kilde: OECD. iLibrary (Revenue Statistics), Økonomisk Redegørelse – August 2010, Socialdemokraterne og SF- Finanslovsforslag 2011 samt egne beregninger.

Anm.: For lande markeret med * er der blevet brugt tal fra 2007. Det gælder landene: Japan, Australien, Holland og Polen.

Forhøjelse af skattetryk med 2 pct. af BNP reducerer velstanden med ½-1 pct. af BNP

Det højere skattetryk vil overordnet set reducere den danske vækst. Langt de fleste skatter reducerer tilskyndelsen til at arbejde, spare op eller investere. Det højere skattetryk vil også gøre det sværere at tiltrække dygtige udlændinge. OECD² har tidligere vurderet, at en forhøjelse af skattetrykket med 2 pct. af BNP kan reducere velstanden med 1-1½ pct. af BNP. Ud fra denne sammenhæng vil S og SF's skatteforhøjelse på 1,9 pct. af BNP reducere det danske BNP med 17-25 mia. kr. Der er grund til at forvente, at Danmark er i den øvre del af OECDs opgørelse af forvriddningstab ved højere skat som følge af, at Danmark i dag har verdens højeste skattetryk. Forvriddningen ved skatteforhøjelser er nemlig større, jo højere skatterne er i udgangspunktet.

¹ Herudover medfinansierer skattestigningen på 6,6 mia. kr. højere førtids- og folkepension samt højere overførsler til øvrige.

² OECD Economic Outlook no. 86 (november 2009).

De store skattestigninger fra 2011-13 vil modarbejde et økonomisk opsving. Stigende skatter vil lægge en dæmper på forbrug og investeringer. Det kan også give en usikkerhed for virksomheder og husholdninger, da skattestigningerne kan varsle en politisk vilje til at hæve skatterne yderligere. Dette kan dæmpe forbruget og investeringerne yderligere.

Skattestigningerne er større end Nyrups skattestigninger

Også i historisk sammenhæng er der tale om en betydelig skattestigning, herunder hvis man sammenligner med den seneste socialdemokratiske regering, der sad i perioden 1993-2001 (8 år). Under Nyrup-regeringen øgedes skattetrykket som følge af den økonomiske politik med 1,5 pct. af BNP³. Denne opgørelse måler de diskretionære skatteændringer. I S og SF's genopretningspakke lægges der op til en skattestigning, der er større – nemlig 1,9 pct. af BNP – på bare 3 år.

Skattestigningerne i VK's genopretningspakke udgør 10 mia. kr.

I VK-regeringens genopretningspakke udgør skattestigningen ca. 10 mia. kr. Det kommer fra udskydelse af Forårspakkens topskattelettelse til 2014, nulregulering af skattegrænser samt reduktion i bl.a. fagforeningsfradrag. Skattestigningen udgør ca. 0,6 pct. af BNP.

Usikkerhed om provenuet for skattestigningen

En række af de foreslåede skattestigninger budgetteres at indbringe et provenu, der ikke synes realistisk. Det drejer sig bl.a. om loft over indbetalinger på livrenter, der budgetteres at indbringe 6,4 mia. kr. Finansministeriet vurderer, at loftet kun vil indbringe 3,2 mia. kr. (fordi S og SF ifølge Finansministeriet overvurderer, hvor meget der indbetales på livrenter). Herudover forventer S og SF et provenu på 4 mia. kr. fra aktieomsætningsafgift. Her finder Finansministeriet et provenu på kun 1½ mia. kr., bl.a. fordi aktieomsætningen vil mindskes eller evt. flyttes til udlandet, hvis en afgift indføres. Cigaretafgiften forudsættes at bidrage til finansieringen, men Finansministeriet skønner, at indtægterne vil falde ved yderligere forhøjelser fra det nuværende niveau. Herudover sker der en overvurdering af bl.a. provenuet fra millionærskatten samt skat på sundhedsforsikringer.

Ovenstående betyder, at finansieringsgrundlaget i S og SF's forslag ikke er robust, selvom der lægges op til historisk store skattestigninger. Det skyldes, at en række af skatteforslagene vil udløse ændret adfærd, som kraftigt udhuler finansieringen. Før eller siden bliver S og SF derfor nødt til at finde ny finansiering enten via andre skattestigninger eller ved at skære i de offentlige udgiftsrammer.

Hovedidéen i S og SF's genopretningspakke er, at man forøger skatterne tilstrækkeligt meget, så man får en budgetforbedring på 24 mia. kr., som det er krævet af EU. Det kunne indikere, at S og SF vil håndtere den manglende finansiering ved andre skattestigninger.

Uddannelse og vækst

I S og SF's finanslovsoplæg og genopretningsplan lægges der op til at øge det offentlige forbrug med 1,4 pct. årligt i årene 2011-2013. En del af udgiftsløftet skal anvendes på øget uddannelse og forskning, som isoleret set ifølge teorien kan øge væksten i økonomien. I 2011 skal udgifterne til uddannelse løftes med 1,3 mia. kr., herunder fordi der skal være to lærere i klassen i dansk og matematik og klassekvotienten skal nedbringes. Herudover annulleres regeringens besparelser på uddannelse m.v. i Genopretningspakken for 1 mia. kr. Det skal bemærkes, at VK siden 2001 har øget udgifterne til uddannelse og forskning med godt 19 mia. kr.

OECD har ved flere lejligheder gjort opmærksom på, at ekstra penge ikke nødvendigvis giver ekstra kvalitet. I OECD survey Norway skrives der f.eks. "The view that more resources produce higher outcomes is still dominant, although this is now strongly questioned by empirical research" (se Hanushek 2007, for a review). Dette må antages at være særlig udtalt i lande med meget høje udgifter. Målt som andel af BNP, ligger de danske uddannelsesudgifter nr. 1 i OECD. Ses der på primær og sekundær uddannelse, ligger vi nr. 2.

³ Svar på spørgsmål nr. S 2102 til finansministeren 10. februar 2004.

Det kan ikke afvises, at flere penge til uddannelse vil øge væksten, men i givet fald er ressourcetilførslen for beskeden til at opveje de negative velstandseffekter af 33 mia. kr. højere skat, herunder millionærskat, aktieomsætningsafgift, højere afgifter på grænsehandelsfølsomme varer.

Vejen til bedre uddannelse bør snarere nås gennem bedre ressourceanvendelse, herunder ved at lærere bruger mere af deres arbejdstid på at undervise, ligesom der skal gives bedre løn-incidenter for lærere og skoleledere til at løfte elevernes faglige niveau (bonus ved fagligt løft udover hvad social baggrund skulle begrunde).

Offentlige udgifter til primær og sekundær uddannelse i pct. af BNP, 2007

		Pct.
1	Island	4,9
2	Danmark	4,7
3	Sverige	4,3
4	Storbritannien	4,1
5	Norge	4,0
6	Belgien	4,0
7	New Zealand	3,8
8	Irland	3,8
9	Frankrig	3,7
10	Finland	3,7
11	USA	3,7
12	Portugal	3,6
13	Schweiz	3,5
14	Østrig	3,5
15	Holland	3,5
16	Polen	3,5
17	Ungarn	3,3
18	Mexico	3,3
19	Australien	3,2
20	Luxembourg	3,1
21	Korea	3,1
22	Canada	3,1
23	Italien	3,1
24	Chile	3,0
25	Tyskland	2,9
26	Spanien	2,8
27	Tjekkiet	2,6
28	Japan	2,5
29	Slovakiet	2,4

Anm.: Primær og sekundær uddannelse dækker over folkeskole, gymnasiale og erhvervsfaglige uddannelser

Kilde: OECD: Education at a Glance 2010

Offentlige udgifter til videregående uddannelse i pct. af BNP, 2007

		Pct.
1	Danmark	2,3
2	Norge	2,2
3	Finland	1,9
4	Canada	1,8
5	Sverige	1,8
6	New Zealand	1,7
7	Østrig	1,5
8	Holland	1,4
9	Island	1,4
10	Schweiz	1,3
11	Belgien	1,3
12	USA	1,2
13	Frankrig	1,2
14	Portugal	1,2
15	Irland	1,1
16	Tyskland	1,1
17	Tjekkiet	1,1
18	Ungarn	1,0
19	Australien	1,0
20	Spanien	1,0
21	Storbritannien	0,9
22	Polen	0,9
23	Mexico	0,9
24	Slovakiet	0,8
25	Italien	0,8
26	Japan	0,6
27	Korea	0,6
28	Chile	0,6

Anm.: Grækenland, Tyrkiet og Luxembourg er udeladt pga. manglende data.

Kilde: OECD: Education at a Glance 2010

Samlede offentlige udgifter til uddannelse i pct. af BNP, 2007

		Pct.
1	Danmark	7,8
2	Island	7,4
3	Norge	6,7
4	Sverige	6,7
5	Belgien	6,0
6	Finland	5,9
7	New Zealand	5,8
8	Frankrig	5,6
9	Storbritannien	5,4
10	Østrig	5,4
11	Holland	5,3
12	Portugal	5,3
13	USA	5,3
14	Ungarn	5,2
15	Schweiz	5,2
16	Polen	4,9
17	Canada	4,9
18	Irland	4,9
19	Mexico	4,8
20	Tyskland	4,5
21	Spanien	4,3
22	Italien	4,3
23	Australien	4,3
24	Korea	4,2
25	Tjekkiet	4,2
26	Chile	4,0
27	Slovakiet	3,6
28	Japan	3,4

Anm.: Grækenland, Tyrkiet og Luxembourg er udeladt pga. manglende data.

Kilde: OECD: Education at a Glance 2010

Bilag 1. Tabeller fra S og SF's Finanslovsoplæg

Fra S og SF's FFL11 side 15+16.

I Bilagstabel 1 ses, at skatter og afgifter hæves med 31,5 mia. kr. i 2013 (øverste højre hjørne i tabellen).

I Bilagstabel 2 ses, at ikke-regulering af skattegrænser giver 6,6 mia. kr. Modsat øges beskæftigelsesfradraget med 4,8 mia.kr. Dvs. nettoskattestigning på 1,8 mia. kr.

I alt skattestigninger på 33,3 mia. kr. = 1,8 + 31,5 mia. kr.

Bilagstabel 1: Indfasning af "En Fair Løsning", mia. kr., 2011-2013.

	2011	2012	2013
1. Skat og tilskud mv. i "Fair Forandring"			31,5
	11,65	21,2	
1.1 Fremrykning af provenu fra pensionsloft	6,5	6,5	6,5
1.2 Topskattelettelse udskydes	1,8	1,9	2,0
1.3 Øvrige personskatter	0,9	2,4	2,6
1.4 Afgifter	1,2	6,3	10,2
1.5 Aktieomsætning, skattespekulation, erhverv mv.	1,25	4,1	10,2
2. Offentligt forbrug	-4,9	-11,6	-18,5
2.1 Bruttovækst.	-7,5	-15,0	-22,5
2.2 Besparelser (medicin, konsulenter mv.)	2,6	3,4	4,0
3. Offentlige investeringer	-7,0	-0,5	-0,5
3.1 Fremrykning af investeringer	-10,0	0,0	0,0
3.2 Heraf finansieret af andre	3,0		
3.2 Grøn trafik		-0,5	-0,5
4. Lavere takster i kollektiv trafik, rabat på særlig miljøvenlige biler etc.		-2,0	-2,0
5. Modregning af konsolidering ved nulvækst - jf. offentligt forbrug i pkt.2.1	4,9	9,8	13,5
Stramning af strukturel saldo (1.-4.)	4,7	16,9	24,1

Kilde: S-SF og Økonomisk Redegørelse, august 2010.

Note: Uden indregning af reformer og evt. tilbagerulning af fremrykkede offentlige investeringer. I fremrykningen af offentlige investeringer er indregnet anvendelse af Landsbyggefondenes midler til renovering.

Bilagstabel 2: Accepterede elementer fra "genopretningspakken" og indfasningen af "En Fair Løsning", mia. kr. 2011-2013.

	2011	2012	2013
1. Accepterede elementer i "genopretningspakken"			6,9
	2,4	5,5	
1.1 Ikke-regulering af skattegrænser	2,1	4,2	6,6
1.2 IØ og IFU	0,2	0,2	0,2
1.3 Leasingbil, tilskud til høreapparater samt markedsrente ved indefrysning af ejendomsskat	0,1	0,1	0,1
2. Hurtigere indfasning af øvrige elementer fra "Fair Løsning"	0,0	3,7	6,9
2.1 Beskæftigelsesfradrag	0,0	2,6	4,8
2.2 Pensionstillæg til folke- og fortidspensionister	0,0	0,7	1,3
2.3 Højere overførsler til øvrige	0,0	0,4	0,8

Anm.: Udskydelsen af forhøjelsen af topskattegrænsen indgår i forvejen i "En Fair Løsning", og indregnes derfor ikke her.